

Inici

Sobre l'art de narrar

nuvibo

dl., 11/01/2021 - 09:13

Ros i Vilanova, Roser. *Manual d'oralitat en set jornades i set contes*. Barcelona: Tantàgora, 2020. 148 p. (Art i paraula). ISBN 978-84-938581-4-8. 18 €.

Obra que condensa i ofereix els sabers que Roser Ros (Barcelona, 1950) ha acumulat al llarg d'una fèrtil trajectòria professional en tant que doctora en Pedagogia, escriptora i narradora. El seu treball ha estat molt reconegut i premiat amb el Premi de Cultura Popular 2010.

A partir de l'experiència de Ros i el seu coneixement profund, es mostra una visió àmplia de l'art de narrar, des de la rondalla popular a la retòrica llatina, passant pels embarbussaments i el *fitness* oral. I, tot plegat, a través d'un camí escrit que desplega els mecanismes de l'oralitat mateixa i va revelant de mica en mica tot de claus, amb un to «irreverent, festiu i joguínós», com expressa l'autora.

L'obra es compon de dues parts: una primera que desenrotlla les idees i el substrat de l'oralitat, i una segona que ens obsequia amb una tria molt personal de set rondalles. Ambdues resulten atractives i valuoses: de la primera en destaca la creativitat en la presentació, i de la segona, la riquesa i originalitat de la selecció.

No esperem trobar-hi una bibliografia extensa o índexs de matèries i mots específics; només la menció inicial a dos noms (Josep Maria Pujol i Dan Ben-Amos) i dos conceptes clau (literatura oral i Comunicació Artística en Petit Grup, la *CAenPG*) sobre els quals s'ancorarà tota l'exposició. A partir d'aquí, l'autora relata un viatge de set jornades en el qual les velletes Oïda, Memòria i Veu aniran mostrant els mecanismes de l'oralitat a un grup de joves, sota els auspicis de la *CAenPG* i la seva sensibilitat artística.

En l'elaboració del llibre tot és pensat per facilitar-ne una consulta pràctica i manual: el format quadrat, les cobertes flexibles, la tipografia en mida gran per impulsar la fluïdesa lectora i permetre'n l'escrit interlineal... Tot disposat per obtenir-ne una eina manejable, donat que és un llibre que cal desgranar, treballar.

Queda clar que es tracta d'un manual fora del comú, allunyat de convencions i academicismes; un

manual que esdevé relat, obra literària, i com a tal, potser resulta més atractiu i suggeridor no tant pel *què* sinó pel *com*. Escrit amb un caràcter marcadament oral, perquè més enllà de ser l'oralitat la seva matèria i que d'ella en reveli les veritats més profundes, es val d'aquestes per fer-ho i apropar el concepte al seu doble oient (els joves del relat i els lectors del manual).

Va dirigit a tota aquella persona interessada a descobrir els secrets de l'oralitat i la literatura oral, però m'atreuria a recomanar-lo en especial a mestres i professors de criatures preadolescents i joves. No en va són ells els personatges a qui les velletes aniran revelant veritats i a ells s'ajustaria més el conjunt d'exercicis pràctics que es proposen i la singular selecció de rondalles de la segona part del manual.

Les idees i pinyols del text ens porten a comprendre i estimar l'oralitat, a reflexionar-hi. Les preguntes van encadenant-se sense fi: per què entenem que la transmissió de la literatura oral, la llengua viva i el mitjà de l'oralitat recauen sobretot –quan no únicament– en els narradors per a la petita i mitjana infància? Sembla que en conquerir els dominis de l'escriptura i la lectura hi donem l'esquena, quan bé són mitjans d'expressió complementaris i que s'enriqueixen mútuament. I per què no estendre l'edat dels oients i compartir, com adults educadors que som –cadascú des de la seva talaia–, el compromís d'oferir-los aquest llegat cultural, patrimoni col·lectiu i intangible? En definitiva, hem reclòs tota la potència del símbol, la bellesa reposada i la riquesa que la llengua oral ha anat atresorant al llarg dels segles als més petits i potser ens estem perdent bona teca per oferir al jovent. Perquè les rondalles «són sabedores de sabers encara vàlids» i com bé recorda el manual, per mantenir-les vives cal revisar-les i aterrar-les al nostre present. És amb la seva actualització que es podrà connectar amb el públic actual; això sí, en fer-ho, cal mantenir-ne l'estructura interna (el més primari i que suposa la seva aportació més autèntica).

I també per la salut actual de la nostra llengua catalana fora bo remar tots per tal de «fer que l'oralitat sigui un territori propens, entre moltes altres coses, a practicar i deixar-se xopar per la bona llengua dita amb intencionalitat artística». (p. 92).

Per això, si la defensa de l'oralitat i la literatura oral ja és una causa digna de militància i compromís, quan la reivindicació va dirigida en relació amb el col·lectiu jove, em sembla un repte fascinant i atrevit que mereix tota l'atenció.

Acabo l'escrit, en temps de distància i pèrdua de la presencialitat, tot recordant el meu gran referent de llengua oral, en Xesco Boix. Una veu màgica, sàvia, que omplia i envoltava el meu món d'infantesa de paraules en forma de cançons, cantarelles i rondalles. Paraules vibrants que voleiaven vives, que sempre m'han acompanyat, com si d'un guia es tractés. I era una veu que coneixia, únicament, per mitjà del casset –coincidir en directe era cosa impossible donat que morí pocs mesos després de néixer jo–. Però malgrat l'aparent llunyania, per ser portador de llengua exuberant i imaginària fecunds, prenc consciència de quant m'ha conformat com a parlant i de com continua essent la veu que més em commou.

Ai, la potència de la paraula dita i les seves derivacions profundes en aquelles criatures àvides de mots, assenyalades socialment per la seva [suposada] incapacitat de parlar.

*La rondalla es acabada,
i, si no es dolça,
doncs deu ser salada.*

[Clara Illa Girona](#)

Bibliotecària

tipus document

[llibres](#)

[Butlletí](#)

Blog de l'Escola de Llibreria 2013-

[Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals – Universitat de Barcelona](#)

[Gremi de LlibreTERS de Catalunya](#)

Segueix-nos també a:

El Blog de l'Escola de Llibreria no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles.

RSS

Els continguts del blog de l'Escola de Llibreria de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de Barcelona estan

subjectes a una llicència **[BY-NC-ND de CC](#)**.

[Contacte](#)

Escola de Llibreria ha retuitat

 Tantàgora
@Tantagora

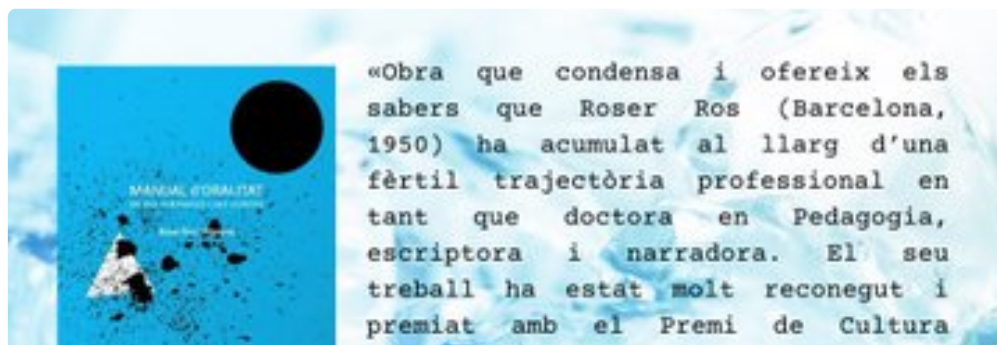
Compartim una nova ressenya de Manual d'Oralitat en set jornades i set contes de [@RoserRV](#), publicada al blog de l'Escola de Llibreria de la UB ([@EdL_UB](#) [@Llibreterscat](#) [@UniBarcelona](#)). Moltes gràcies per les teves paraules, [@IllaClara](#)!

  fima.ub.edu/edl/ca/sobre-l...

19h

 Escola de Llibreria
@EdL_UB

Nova ressenya al blog [@EdL_UB](#) «Manual d'oralitat en set jornades i set contes»
[@Tantagora](#) fima.ub.edu/edl/ca/sobre-l... per [@IllaClara](#)

Incrusta-ho

[Mostra-ho al Twitter](#)

[Entra](#)